

عنوان مقاله:

تجلی نمادهای رنگی در آیین هنر اسلامی

محل انتشار:

فصلنامه جلوه هنر، دوره 5، شماره 1 (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

فاطمه عسگری

پرویز اقبالی

خلاصه مقاله:

هنرهای بصری در اسلام مانند دیگر هنرهای تصویری، ساختار و مبانی خاص خود را دارند. این اصول را در ماهیت کلی آموزه های اسلامی می توان یافت و در جوهره وجود معنوی رنگ ها مشاهده کرد. فرم ها و رنگ ها دربردارنده پیام هایی از دنیای ماوراء هستند. رنگ به فرم (شکل) و ترکیب های ساختاری آن کمال می بخشد و بدان نیرو می دهد. می توان گفت جوهر اصلی رنگ، انعکاسی از عالم خیال است که به واقعیت های عالم برون وفادار نیستند. بر همین مبنا سعی شده است، معانی رنگ ها و دیدگاه های اسلامی و نظری درباره رنگ مطرح شود تا با شناخت بیشتر از رنگ به منظور طراحی و سازماندهی آثار هنری با موضوع دینی در راستای بیان معنوی بهتر بتوان استفاده کرد. هدف اصلی این است که نمادپردازی برخی رنگ ها در آیین نگرش اسلامی از دیدگاه قرآن و احادیث و چند تن از اندیشمندان مورد تحقیق و بررسی قرار گیرد و نتیجه کلی آن (معناشناسی رنگ ها) از طریق روش توصیفی با دیدگاه های متنوعی بازگو شود. در هنرهای سایر ادیان، یک یا دو رنگ بیشتر از سایر رنگ ها مورد توجه کتب و اندیشه مکتب بر اساس تفکر خاص خود مورد نظر بوده است. حال آنکه طی بررسی های انجام شده در قرآن، احادیث و نظریه اندیشمندان مسلمان نیز دو رنگ از جمله سبز و سفید و بعد از آن ها به سیاه بیشتر از سایر رنگ ها توجه شده و بر اهمیت آن تاکید شده است. ارتباط نور و رنگ مبحث مهمی است. بین رنگ و نور در هنر اسلامی از لحاظ جلوه نمادین ارتباط تنگاتنگی وجود دارد؛ بدین سبب معانی این رنگ ها و نمادهای آن مورد مطالعه قرار گرفته است. در هنر اسلامی معانی رنگی نه تنها به مفهوم ابژکتیو (بیرونی) از جمال مطلوب، بلکه به روندهای سوژکتیو (درونی) و روانشناختی درک زیبایی هم مرتبط است. در مجموع، هنر اسلامی زبان حقیقی خود را در نشانه ها و نمادها عرضه می کند. هر یک از نمادهای رنگی، خود گویای بخشی از عرفان دینی و مذهبی است که ندادهنده شهود باطنی از درک نامحسوس عوالم غیرجسمانی است.

کلمات کلیدی:

رنگ، نمادهای رنگی، نور، هنر اسلامی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1372647>

